

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-ryнку/8899,2019.html>
05.05.2024, 21:04

2019

RYNEK HURTOWY

Zakupy gazu z zagranicy, w ilości 169,1 TWh, uzupełniane były gazem pochodzącym ze źródeł krajowych w ilości 42,5 TWh. Całkowite dostawy gazu z zagranicy w 2019 r. obejmowały import oraz nabycie wewnątrzspółnotowe. W 2019 r. nadal istotną część stanowił import z kierunku wschodniego, realizowany w ramach długoterminowego kontraktu zawartego pomiędzy PGNiG S.A. a Gazprom.

W 2019 r. przez polski system przesyłowy przepłynęło 557,6 TWh gazu wysokometanowego i 8,4 TWh gazu zaazotanego. Większość gazu wysokometanowego została przetransportowana tranzytem z wykorzystaniem gazociągu jamalskiego.

Obrót gazem ziemnym

Na koniec 2019 r. koncesję na obrót paliwami gazowymi posiadało 186 podmiotów wobec 197 na koniec 2018 r. Natomiast 99 przedsiębiorstw aktywnie uczestniczyło w obrocie gazem ziemnym. Przedsiębiorstwa obrotu gazem spoza GK PGNiG pozyskały 118,5 TWh gazu ziemnego. Wielkość pozyskania gazu nie uwzględnia pozyskania na potrzeby własne przez spółki obrotu objęte monitorowaniem, w tym pozyskania gazu przez przedsiębiorstwa energetyczne będące jednocześnie dużymi odbiorcami końcowymi.

Giełda gazu ziemnego

Sprzedaż i zakup paliw gazowych na polskim rynku hurtowym odbywa się przede wszystkim na giełdzie towarowej prowadzonej przez TGE S.A. Uczestnikami rynku giełdowego są głównie przedsiębiorstwa obrotu paliwami gazowymi oraz najwięksi odbiorcy końcowi, którzy mogą działać samodzielnie po zawarciu stosownej umowy z TGE S.A., stając się członkami giełdy, lub też za pośrednictwem domów maklerskich lub za pośrednictwem innych podmiotów posiadających status członka giełdy ze swojej własnej grupy kapitałowej mogących zawierać transakcje na rzecz innych podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej.

Obrót giełdowy odbywa się poprzez zawieranie umów sprzedaży (transakcji) pomiędzy członkami giełdy.

W 2019 r. TGE S.A. prowadziła następujące rynki sprzedaży paliw gazowych: Rynek Dnia Bieżącego, Rynek Dnia Następnego oraz Rynek Terminowy Towarowy. Sprzedaż gazu ziemnego była również realizowana w systemie aukcji.

Przedmiotem obrotu na rynku terminowym towarowym gazu (RTTg) jest dostawa gazu w

jednakowej ilości we wszystkich godzinach okresu dostawy zgodnym ze standardem instrumentu (tygodniowy, miesięczny, kwartalny, sezonowy i roczny).

Natomiast przedmiotem obrotu na rynku dnia następnego gazu (RDNg) jest dostawa gazu w jednakowej ilości we wszystkich godzinach dnia dostawy. Jest to instrument typu *base*, a jeden kontrakt odpowiada dostawie 1 MWh gazu w każdej godzinie dnia dostawy. Obrót jest prowadzony przez jeden dzień poprzedzający datę dostawy, w systemie *fixingu* oraz notowań ciągłych. Ponadto przedmiotem obrotu na rynku dnia następnego gazu są instrumenty weekendowe z okresem dostawy od godziny 6:00 w sobotę do godziny 6:00 w poniedziałek (weekend gazowy) w jednakowej ilości 1 MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu. Notowania instrumentu weekendowego odbywają się na 2 dni poprzedzające okres dostawy. Obrót na rynku dnia bieżącego (RDBg) prowadzony jest w systemie notowań ciągłych.

W 2019 r. w wyniku realizacji kontraktów zawartych na TGE S.A. w całym okresie notowania danego rodzaju kontraktu dostarczono 136 394 588 MWh gazu ziemnego po średniej cenie 95,77 zł/MWh (16 957 418 MWh na rynku RDNG po średniej cenie 73,99 zł/MWh; 5 689 478 MWh na rynku RDBG po średniej cenie 69,02 zł/MWh i 113 747 692 MWh na rynku terminowym RTTG po średniej cenie 100,35 zł/MWh).

Obrót gazem ziemnym wysokometanowym w punkcie wirtualnym OTC

W 2019 r. Prezes URE monitorował również transakcje zawierane w punkcie wirtualnym na rynku pozagiełdowym. W wyniku realizacji kontraktów zawartych w tym punkcie na rynku OTC niezależnie od daty zawarcia kontraktu dostarczono 34,9 TWh gazu ziemnego po średniej cenie 89,75 zł/MWh.

RYNEK DETALICZNY

Analiza rynku detalicznego paliw gazowych dokonana została przez Prezesa URE na podstawie przeprowadzonego corocznie monitoringu wybranych spółek obrotu, opracowanego osobno dla gazu wysokometanowego, zaazotowanego oraz LNG. Analiza danych zgromadzonych przez Prezesa URE wykazała, że całkowita sprzedaż paliwa gazowego wysokometanowego i zaazotowanego do odbiorców końcowych wynosiła w 2019 r. 203 579 244 MWh. Zmniejszenie wielkości sprzedaży odnotowano zarówno wśród sprzedawców alternatywnych, jak i GK PGNiG. W porównaniu do 2018 r. nastąpił wzrost zużycia gazu na potrzeby własne wygenerowany głównie przez odbiorców przemysłowych. Sprzedaż gazu do odbiorców końcowych zdominowana była przez podmioty z GK PGNiG. Udział tych podmiotów wynosił 82,77 proc., i wzrósł w stosunku do roku ubiegłego o 0,69 proc. Zaobserwowany wzrost udziału GK PGNiG w sprzedaży paliwa gazowego do odbiorców końcowych utrzymujący się od 2017 r. wynikał z istotnego spadku przywozu gazu z zagranicy bezpośrednio przez odbiorców końcowych na własne potrzeby na skutek zmian regulacji prawnych dotyczących zapasów obowiązkowych, jak również za sprawą przejęcia części odbiorców przez PGNiG OD Sp. z o.o. w ramach uruchomienia sprzedaży rezerwowej po upadku kilku spółek obrotu w 2019 r. Pozostałe 17,23 proc. sprzedaży gazu do odbiorców końcowych realizowane było przez alternatywne spółki obrotu dokonujące

sprzedaży do odbiorców końcowych w kraju.

Prezes URE przeprowadził również monitoring sprzedaży gazu w postaci skroplonej (LNG) w 2019 r. Pozyskanie gazu LNG wyniosło 38 744 756 MWh, z tego większość została pozyskana za pośrednictwem terminalu LNG w Świnoujściu. Większość z pozyskanego gazu LNG została sprzedana odbiorcom końcowym po dokonaniu regazyfikacji i wprowadzeniu uzyskanego gazu wysokometanowego do sieci gazowej. Wolumen sprzedaży gazu LNG do odbiorców końcowych w postaci skroplonej wyniósł ok. 667 296,241 MWh i był realizowany w większości przez alternatywnych sprzedawców.

Sprzedaż rezerwowa

18 czerwca 2019 r. weszły w życie ostatnie przepisy dotyczące sprzedaży rezerwowej określone w ustawie z 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw). Oprócz dotychczas obowiązującej regulacji art. 5ab, szczegółowo wskazującej na obowiązki sprzedawcy, OSD i OSP oraz sprzedawcy rezerwowego w zakresie zapewnienia odbiorcy końcowemu dostaw gazu, w sytuacji, gdy odbiorca nie miał wskazanego sprzedawcy rezerwowego w umowie kompleksowej lub umowie dystrybucji paliwa gazowego (w takim przypadku, zgodnie z art. 5ab ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, OSD lub OSP, działając w imieniu i na rzecz tego odbiorcy końcowego, zawiera ze sprzedawcą z urzędu umowę kompleksową), obowiązuje art. 5aa kompleksowo regulujący zasady sprzedaży rezerwowej dla nowo zawieranych umów, jak również dla dotychczas zawartych, w których wskazano nazwę sprzedawcy rezerwowego. Przepisy te były długo oczekiwanymi rozwiązaniami, które miały zapewnić ochronę odbiorców końcowych w sytuacji nagłego zaprzestania działalności przez dotychczasowe przedsiębiorstwo obrotu, z którym dany odbiorca podpisaną miał obowiązującą kompleksową umowę sprzedaży paliw gazowych.

Data publikacji : 29.06.2020

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)